

Șantierul arheologic Sucidava-Corabia

În campania de cercetări arheologice, din anul 1979, s-au efectuat cercetări în sectorul „Așezarea civilă” (*extra muros*) și în sectorul „Cetatea romano-bizantină”¹.

Colectivul științific al șantierului și-a propus realizarea, în sectorul „Cetatea romano-bizantină”, a patru obiective mai importante :

1. Cercetarea nivelurilor de locuire aparținând comunei primitive, aflate în colțul de sud-vest al cetății.

2. Consolidarea curtinei dintre turnurile B și C și a turnului C.

3. Cercetarea nivelurilor de locuire din interiorul cetății, în zona dintre turnurile interioare E și F.

4. Cercetarea exhaustivă a bazilicii creștine aflată în interiorul cetății.

Prezentăm, în continuare, rezultatele obținute pentru fiecare din obiectivele propuse.

1. În colțul de sud-vest al cetății au continuat săpăturile în secțiunea II (15,00 × 3,00 m) din tellul preistoric.

Nivelurile preistorice au fost deranjate de o groapă din epoca dacică și de o alta de dată recentă. Groapa dacică, largă la gură de 4,50 m, se adâncea, în forma unui profil de șanț, până la 3,00 m față de nivelul antic. În parte ea a fost distrusă de zidurile cetății. În pământul de umplutură al gropii s-au găsit câteva fragmente de ceramică dacică, lucrată cu mîna, decorată cu incizii în formă de „brăduț”, puține pietre și rare urme de aramă și fier.

În zona nederanjată a secțiunii (caroul 3) au fost precizate opt niveluri succesive de depuneri, ale aspectului cultural Celei, în grosime de 2,50 m, niveluri notate de la 2 a până la 2 h inclusiv.

Primele patru niveluri, de sus în jos și ultimul, cel de la bază, conțin urmele unor locuințe de suprafață iar restul nivelurilor sînt formate din depuneri menajere.

În nivelurile 2 a și 2 c s-au găsit doar resturi din vetrele unor locuințe. În nivelul 2 b

(la adîncimea de 1,50 m) s-au păstrat vatra și podeaua din lut ale unei locuințe de suprafață. Deasupra podelei, într-un strat subțire de cenușă, au fost descoperite numeroase oase de animale (unele de cerb, porc sălbatic și bovine), cochilii de scoici și melci, rare fragmente de ceramică, unelte din silex (gratoare semicirculare frumos retușate) și numeroase deșeuri provenind de la cioplirea silexului. În nivelul 2 d a fost descoperită o altă locuință cu vatra (0,90 × 0,80 m) amenajată pe un pat de pietre. Pe podeaua de lut se afla un strat de cenușă amestecată cu deșeuri de silex și resturi menajere.

Începînd de la adîncimea de 2,20 m și pînă la 2,60 m au fost identificate două niveluri (2 e și 2 f) de depuneri menajere, bogate în resturi de chirpic, cenușă, cărbune, pietre, cochilii de scoici, solzi de pește, fragmente de ceramică, unelte și deșeuri de silex. Nivelul cuprins între 2,60 m și 2,80 m (2 g), format din resturi de chirpic, puține fragmente de ceramică și oase de animale, reprezintă o încercare de nivelare.

Ultimul nivel (2 h) aflat la adîncimea de 3,00 m conține vetrele a două locuințe și două gropi, de formă ovală, săpate pentru extragerea lutului. Pe lîngă ceramică, numeroasă și foarte prețioasă pentru studierea aspectului cultural Celei, în acest nivel au mai fost descoperite obiecte din os (străpungătoare, ace și prăsele), unelte din silex și un tipar pentru turnat aramă, lucrat din piatră.

Urmărind stratigrafia depunerilor de locuire, în tellul preistoric de la Sucidava, constatăm o intensificare a acestora în perioada maximei dezvoltări a comunității aspectului cultural Celei, fapt dovedit de numărul mare de niveluri ce cuprind urmele unor locuințe de suprafață care suprapun stratul de resturi menajere corespunzătoare depunerilor anterioare.

2. A fost consolidată cortina dintre turnurile B și C precum și turnul exterior C. Lu-

crările de consolidare au respectat, cu strictețe, fazele de construcție surprinse la turnul C.

3. În scopul cercetării nivelurilor de locuire din interiorul cetății a fost trasată, în continuarea unor săpături mai vechi, o secțiune cu un singur profil (spre vest) a cărei latură vestică, perpendiculară pe curcina dintre turnurile E și F, se află la o distanță de 7,25 m față de colțul interior al turnului exterior F. Secțiunea este lungă de 16,00 și are o lățime maximă de 5,00 m.

După înlăturarea stratului vegetal (pină la adâncimea de 0,15 m) a apărut un strat (între 0,15 și 0,35 m) format din pământ aruncat din săpături mai vechi în care se aflau amestecate fragmente de ceramică romană târzie, romano-bizantină și medievală.

Primul nivel de locuire, în raport cu actualul nivel de călcare, este cel medieval (de la 0,35 pînă la 0,80 m adâncime) în cuprinsul căruia a fost descoperită o rîșniță din piatră, deosebit de interesantă ca formă.

Nivelul următor este cel romano-bizantin (între 0,80 și 1,10 m adâncime). Acesta este acoperit, în partea superioară, de un strat de arsură ceea ce dovedește distrugerea cetății, prin incendiere, cu prilejul atacurilor avarilor de la sfîrșitul secolului al VI-lea e.n. Nivelului îi aparține o podea din lut galben a unei locuințe, orientată est-vest, care a fost tăiată, spre sud, de un șanț modern lat de circa 1,25 m. Dimensiunile maxime ale podelei păstrate sînt de 2,65 × 2,50 m. În colțul de nord-est al acesteia se aflau cîteva pietre și o cărămidă, pămîntul de sub acestea și din jur fiind ars la roșu dovadă că acolo a fost amenajată o vatră cu dimensiunile de circa 1,05 × 0,50 m (fig. 1). În lutul din care a fost lucrată podeaua, adus din altă parte, s-au găsit fragmente de ceramică dacică lucrată cu mîna (pastă grosieră) și la roată (pastă fină cenușie) precum și un fragment de ceramică grecească pictat cu figuri negre pe fond roșu. În acest nivel au fost descoperite fragmente din amfore decorate cu „coaste”, dintre care două poartă inscripții executate cu vopsea roșie, și două monede bizantine din bronz.

Nivelul de locuire romano-bizantin este delimitat de cel imediat inferior de un strat gros (începe la adâncimea de 1,10 și sfîrșește la 1,47 m) de cenușă amestecată cu cărbune, pămînt pigmentat la roșu, pietriș de rîu, dărîmături (cărămidă și piatră de zidărie) și fragmente de ceramică romană târzie care, laolaltă, constituie o nivelare efectuată în urma unei distrugerii de mari proporții a cetății, prilej cu care locuințele din interiorul acesteia au fost incendiate.

În nivelul de locuire propriu-zis (adîncimea între 1,47 și 1,63 m) s-au descoperit ur-

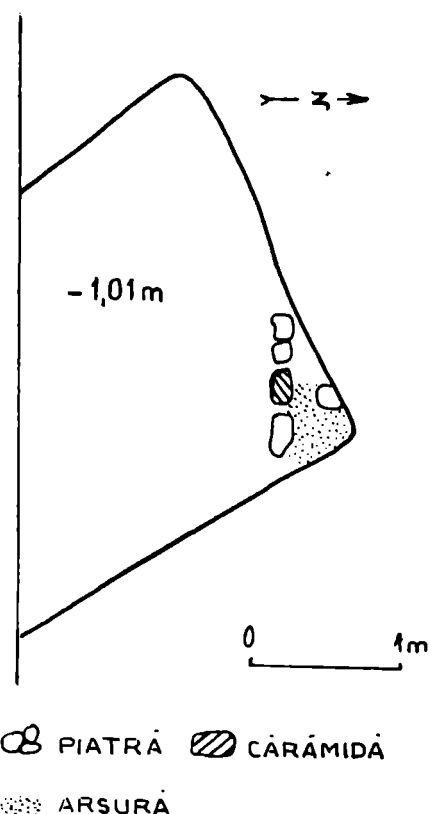

Fig. 1. Sucidava-Corabia: urmele locuinței din nivelul romano-bizantin.

mele unei locuințe și o vatră (fig. 2). Din locuință s-a păstrat numai colțul de nord-vest al podelei (la adâncimea de 1,47 m) lucrată din lut gros de circa 1,00—1,50 cm. Aceasta era orientată, aproximativ, SE-NV iar limitele păstrate măsoară 3,75 × 1,00 m. Locuința a fost tăiată spre sud de șanțul amintit mai înainte. Vatra (aflată la adâncimea de 1,63 m) se află în afara locuinței, este de formă aproximativ rectangulară (dimensiuni 1,65 × 1,65 m) și a fost lucrată din lut așezat pe un „postament” gros din fragmente de ceramică romană târzie care, la rîndul său, suprapune zidul unei locuințe mai vechi. Pe vatră s-au găsit fragmente de ceramică și multă cenușă. Ceramica aparținînd acestui nivel este romană târzie (uzuală și amfore decorate cu striuri dese plasate în partea superioară a vaselor) și datează din secolele IV—V e.n. După toate probabilitățile distrugerea acestui nivel de locuire a survenit în urma atacurilor hunilor din secolul al V-lea.

Sub acest nivel se afla o altă nivelare în al cărei strat erau amestecate dărîmături, pietriș de rîu, cenușă și cărbune, ceea ce dovedește că și acest nivel de locuire a încetat în urma unei distrugerii prin incendiere. Stratul de arsură este însă mai subțire decît cel prezentat anterior și — totodată — este discontinuu. În acest nivel se află la adâncimea

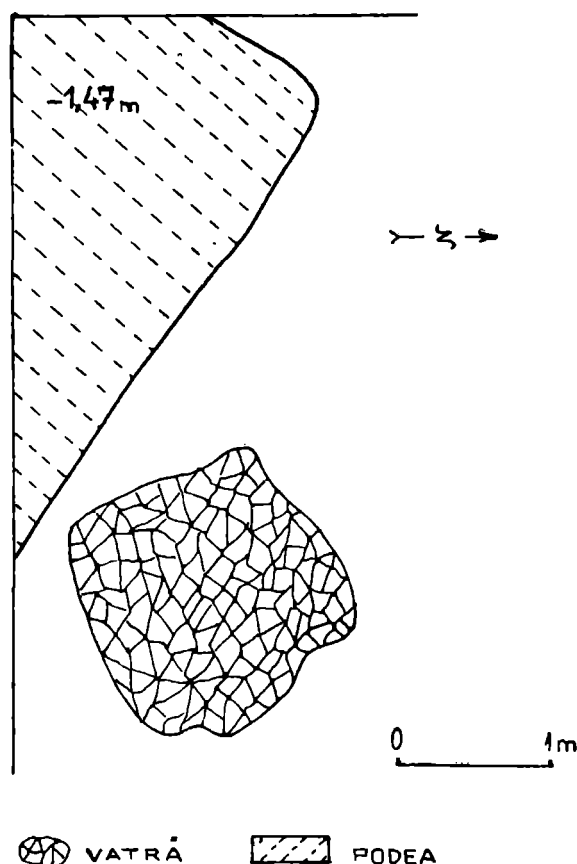

Fig. 2. Sucidava-Corabia : podeaua din lut și vatră din al doilea nivel roman-tirziu.

cuprinsă între 1,63 și 2,00 m) a fost găsită o locuință, păstrată parțial, orientată est-vest. Locuința a fost tăiată aproximativ spre mijloc, de șanțul care taie și nivelurile superioare, iar spre est a fost distrusă de săpături mai vechi (fig. 3). S-au păstrat o parte din temeliiile zidurilor dinspre nord, vest și sud (la adâncimea de 1,63 m). Acestea sînt late de circa 0,41—0,50 m și au fost lucrate din piatră și cărămizi, totul legat cu lut. Temeliile păstrate măsoară 4,08 m pe latura de nord; 1,22 pe latura de vest și 1,55 m pe latura de sud. La adâncimea de 1,80 m s-au găsit resturi ale podelei lucrată din lut (grosimea 1,00—2,00 cm) netezit la suprafață, iar la 1,85 m se afla o vatră din cărămizi, păstrată parțial (dimensiuni actuale 1,50 × 1,00 m), plasată în apropierea zidului de sud al locuinței, spre zona centrală a acesteia. În partea de sud-vest a locuinței s-a păstrat și o parte din chirpicul cu care fusese lutuit peretele, acum ars și prăbușit spre interior. Locuința este flancată spre nord și sud de cîte un pilon de zidărie (piatră legată cu lut) avînd dimensiunile de 0,53 × 0,53 m (cel de sud), și 0,58 × 0,56 m (cel de nord). Pe vatră și pe pîdeea s-au găsit : fragmente de amfore decorate în partea superioară cu striuri

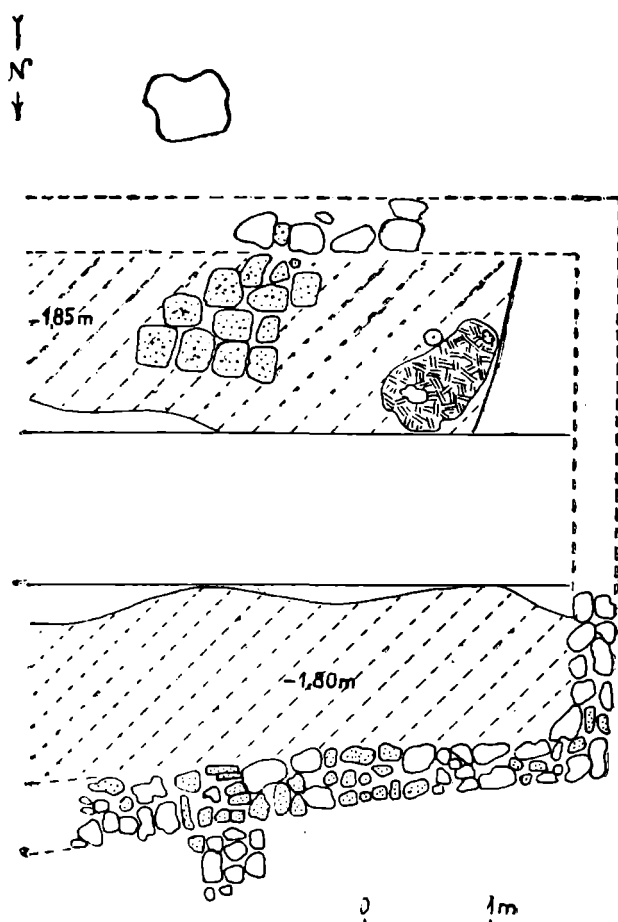

Fig. 3. Sucidava-Corabia : urmele locuinței din primul nivel roman-tirziu.

dese ; fragmente de ceramică uzuală romană tirzie ; cîteva fragmente de ceramică acoperite cu glazură verde-olive ; obiecte din fier (un cuțit, un piron, ambele fragmentare și cîteva piese informale) ; fragmente din vase de sticlă ; o piesă din bronz în formă de cîrlig ; fragmente din oase și coarne de animale, în parte arse și în parte semiprelucrate ; două fragmente din rîșnițe de piatră ; o cute, de asemenea din piatră ; două bucăți de marmură (grosimea 1,00 cm) și două monede AE (modul secolele IV—V e.n.). Nu putem preciza, deocamdată, împrejurările distrugerii acestui nivel de locuire.

La adâncimea de 2,00 m a fost descoperită o monedă (antoninian) emisă în vremea lui Maximin Tracul care însă aparține nivelului inferior de locuire, la care cercetările au fost sistate.

În concluzie, în zona dintre turnurile anterioare E și F, ale cetății romano-bizantine, pînă la adâncimea de 2,00 m, au fost identi-

ificate două niveluri de locuire din secolele IV—V, un nivel romano-bizantin din secolele V—VI și un nivel medieval.

4. Principalul obiectiv al campaniei din vara anului 1979 în sectorul „Cetatea romano-bizantină” a fost cercetarea exhaustivă a interiorului bazilicii creștine care, parțial a mai fost săpată în anii 1946—1947² și 1969³. S-a urmărit, pe de o parte obținerea unor date noi despre acest important monument istoric și arhitectonic și — pe de altă — punerea sa în circuitul turistic, deocamdată provizoriu, pînă la efectuarea unor lucrări de consolidare.

Din bazilică s-au păstrat o parte din temeliile zidurilor de pe latura de vest a navei (pe o lungime de numai 5,80 m), de pe întreaga latură sudică a navei (lungă de 17,10 m) și de pe o parte a absidei altarului (un fragment din temelia în formă de arc de cerc cu deschiderea de 3,90 m). Pentru identificarea temeliilor zidului de pe latura de nord a navei, sau a urmelor acestora, au fost executate cinci secțiuni care tăiau, perpendicular, zona unde presupunem că fusese construită această latură. N-au fost descoperite resturi din temelii și nici n-au fost obținute date concludente care să permită stabilirea traseului laturii din această parte a navei. Încercările de a preciza, în continuare, lungimea totală a laturii de vest a navei și traseul absidei altarului n-au dat rezultate. Întreagă această zonă a fost puternic răscolită, într-o vreme greu de precizat.

Singura soluție pentru reconstituirea formei și pentru stabilirea dimensiunilor bazilicii rămîne cea grafică, bazată pe datele oferite de temeliile păstrate. Dacă acceptăm că absida altarului avea forma semicirculară, după cum indică limita exterioară a acesteia în porțiunea păstrată, a cărei rază (exterioară) — măsurată pe teren — este de 4,30 m, înseamnă că bazilica avea următoarele dimensiuni: *la exterior* o lungime totală de 21,40 m, nava măsurînd 17,10×10,00 m; *la interior* nava măsoară 15,70×8,70 m, iar altarul 7,30×4,30 m. Absida este retrasă cu 0,70 m față de navă. Grosimea temeliilor este de 0,65 m și zidurile acestora s-au păstrat pe o înălțime maximă de 1,08 m, măsurată pe latura de sud (fig. 4).

În partea de sud-vest și est a navei, sub temelii, s-a găsit o platformă de mortar (pe latura sudică s-a păstrat pe o lungime de 2,10 m iar pe cea vestică pe o lungime de 8,80 m; lățimea variază de la 5,00 cm pînă la 1,90 m). În altar, după nivelările efectuate în vederea construirii podelei, pe întreaga suprafață a absidei, a fost „turnat” un strat de mortar, gros de 6,00 cm, în care au fost fixate cărămizi de dimensiunile 45×30×5 cm, de la care s-a păstrat numai urmele

unui singur rînd. În interiorul navei podeaua s-a păstrat, aproximativ, în pătrimea sud-estică. În fața absidei podeaua a fost lucrată din cărămizi de dimensiunile 40×40×5 cm și 29×29×5 cm (păstrate pe două rînduri suprapuse) iar în zona nord-est-centrală din cărămizi de dimensiunile 41×29×5 cm; 40×28×5 cm și 40×25×5 cm (păstrate pe trei rînduri, de asemenea, suprapuse⁴).

Sub nivelul pardoselii bazilicii, la adîncimea de 1,29 m față de aceasta, la distanța de 11,00 m de limita interioară vestică a navei, lîngă temelia sudică a navei, au fost descoperite urmele unei locuințe de mari dimensiuni din care s-au păstrat două temelii de zid, o parte din podeaua de cărămizi și o vatră de asemenea din cărămizi. Urmele locuinței măsoară 4,00×2,80 m (aceasta a fost însă mult mai mare și depășea limita sudică a navei). Pe una din cărămizile aflate în locuință este imprimată o ștampilă cu inscripția *V T O* (litere inversate). La nord de locuință, tot sub nivelul pardoselii bazilicii, a fost identificată o groapă menajeră, distrusă în partea nordică, în care s-au găsit: o fibulă din bronz, cruciformă, cu extremitățile brațelor în formă de „bulbi de ceapă”, două monede (dintre care un antoninian și o monedă din AE cu modul secolele IV—V), un fragment din marmură provenind de la un fronton, două fragmente de statuie din bronz aurit, un ac de fibulă, o bilă din bronz, un piron din fier și fragmente informe din fier. În afara locuinței și a gropii menajere au fost descoperite, sub nivelul pardoselii, un fragment de țiglă cu o ștampilă, cu litere inversate, al cărei sfîrșit se citește *...R O M*; un ac din os cu capul ornamentat; un opaiț fragmentar din secolele IV—V (toate în altar); două mărgelile din sticlă (culoarea roșie și galbenă); un fragment dintr-o brățară de sticlă; un pandantiv circular din os, cu orificiul central; o fibulă cu „piciorul întors pe dedesupt” din bronz și o monedă AE cu modul secolele IV—V (în nava bazilicii). Din zona nordică, distrusă, a navei a fost scoasă la iveală o monedă AE emisă în vremea lui Probus iar din pămîntul provenit din săpăturile mai vechi un piron din fier, un fragment dintr-o brățară de sticlă și o monedă AE ilizibilă. Materialele descoperite sub nivelul pardoselii bazilicii datează din perioada cuprinsă între sfîrșitul secolului al III-lea și sfîrșitul primei jumătăți a secolului al V-lea, ceea ce permite datarea acesteia într-o perioadă posterioară jumătății veacului al V-lea. Alte elemente de datare au fost scoase la iveală cu prilejul săpăturilor din anii 1946—1947 (un opaiț cu ansa cruciformă din secolul al VI-lea și două monede AE emise în anii 587/8 și — respectiv — 596/7) pe baza cărora bazilica a fost datată în secolul al VI-lea și,

0 1 2 3 4 m

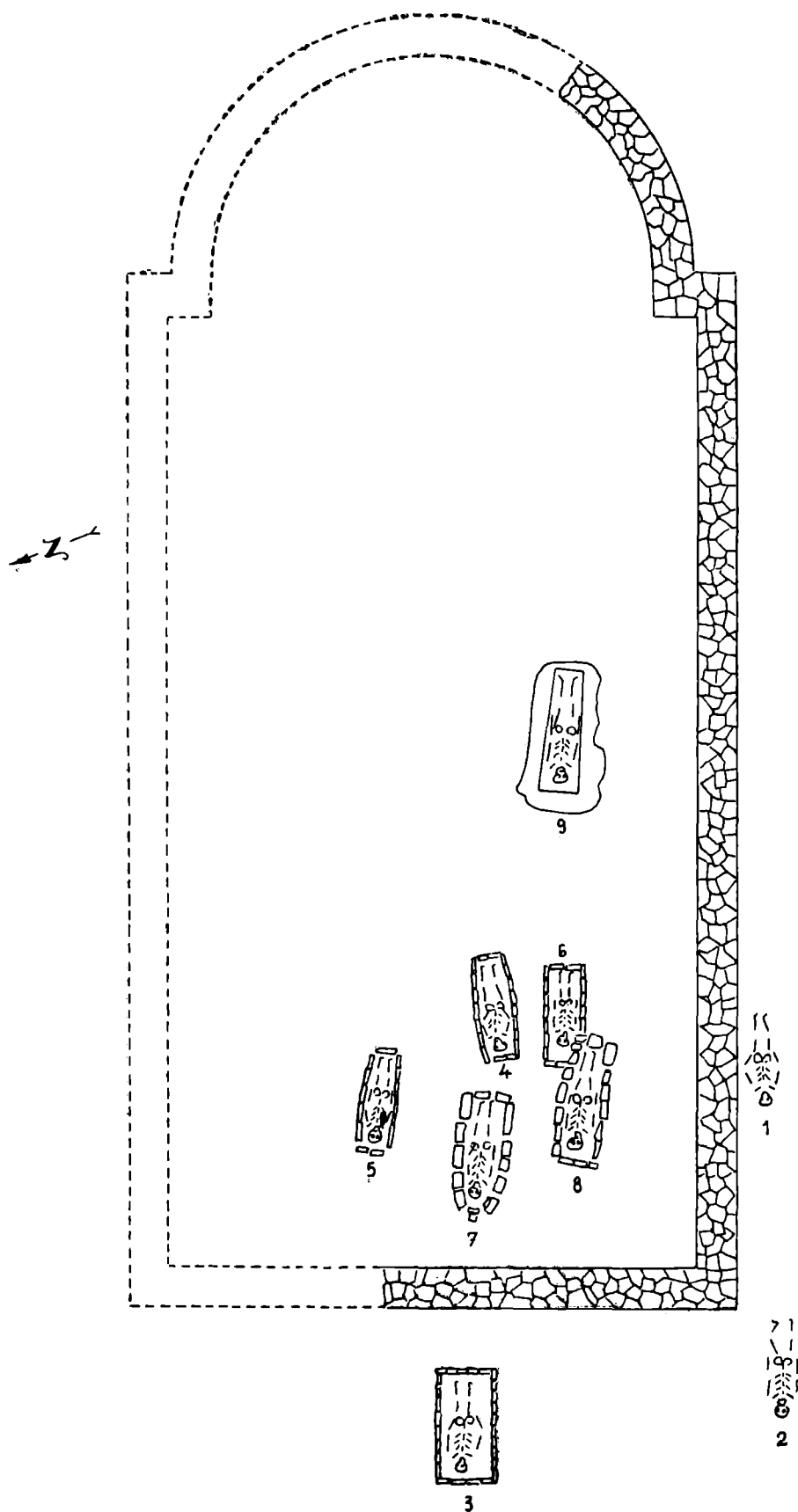

Fig. 4. Sucidava-Corabia : bazilica creștină

mai precis, în perioada Justinian—Maurikios Tiberios⁵. Noile descoperiri confirmă datarea acesteia într-o perioadă posterioară jumătății secolului al V-lea.

Încă din anii 1946—1947 fuseseră descoperite șase morminte, dintre care trei (nr. 1—3)⁶ în afara bazilicii, dar în apropierea zidurilor de sud și de vest ale acesteia și trei (nr. 4—6) în interiorul bazilicii, în partea vestică a navei. În campania trecută au fost redescoperite mormintele nr. 4—6 și au fost descoperite, în interiorul navei, încă trei morminte (nr. 7—9).

Cu prilejul publicării rezultatelor săpăturilor arheologice din anii 1946—1947 s-au dat relații privitoare la modul de construire a gropilor mormintelor, la absența inventarului funerar, iar în legătură cu scheletele defuncțiilor se făcea precizarea că „au poziție creștină”⁷.

Bazați pe datele oferite de schițele întocmite în anii 1946—1947⁸ și pe datele obținute în campania din anul 1979 vom prezenta câteva considerații privitoare la cele nouă morminte de lângă și din bazilică.

Toate mormintele sînt de înhumatie. Opt dintre defuncții erau maturi și unul (din mormîntul nr. 6) copil sau adolescent.

Mormîntul nr. 6 se afla deasupra colțului de nord-est al gropii mormîntului nr. 8 ceea ce dovedește succesiunea cronologică a acestora.

Gropile mormintelor sînt de două feluri : simple (mormintele nr. 1 și 2)⁹ și „zidite” (mormintele nr. 3—9). Majoritatea gropilor „zidite” (mormintele nr. 3, 4, 5 și 6) au fost construite din cărămizi așezate în dungă (pe verticală) nelegate cu mortar. Gropile mormintelor 7 și 8 sînt construite, pe laturile lungi și pe cea scurtă, dinspre picioare, din pietre și cărămizi așezate orizontal legate cu mortar iar pe latura scurtă, dinspre cap, din cărămizi așezate în dungă, spre interior, și pietre, spre exterior, nelegate cu mortar. Groapa mormîntului nr. 9 este lucrată, de jur împrejur, din cărămizi așezate orizontal legate cu mortar. Forma gropilor este, în general, rectangulară cu laturile lungi, uneori, ușor curbate spre exterior și într-un caz (mormîntul nr. 9) cu colțurile exterioare ușor rotunjite. Groapa mormîntului nr. 7 are latura scurtă, dinspre cap, rotunjită în afară.

Orientarea scheletelor este, aproximativ, vest-est (capul la vest). Ele păstrează — în general — orientarea bazilicii (EES-VVN) al cărei altar nu este orientat exact spre est deoarece aceasta respectă — la rîndul ei — orientarea incintei din acea parte a cetății. Oricum se poate considera că a existat cel puțin intenția ca defuncții să fie înmormîntați cu capul la vest și picioarele la est. Scheletele sînt așezate pe spate cu „privirea”

în sus (mormintele nr. 1, 2, 4, 5 și 7), sau cu craniul înclinat spre dreapta (mormintele nr. 3, 6 și 9) ori spre stînga (mormîntul nr. 8). Picioarele, la majoritatea scheletelor, sînt întinse și paralele (mormintele nr. 3—9). La mormîntul nr. 1 piciorul stîng era întins și cel drept ușor flexat din genunchi iar la nr. 2 piciorul drept era întins iar cel stîng ușor flexat. Majoritatea scheletelor au brațele întinse pe lângă corp (mormintele nr. 2, 5, 6, 8 și 9). Poziția brațelor la restul mormintelor este următoarea : brațul drept întins pe lângă corp și cel stîng ușor îndoit din cot și cu palma așezată pe femur (mormîntul nr. 1) sau pe bazin (mormîntul nr. 7) ori cu ambele brațe ușor îndoite din cot și cu palma dreaptă așezată lângă femur și cu cea stîngă pe bazin (mormîntul nr. 3) sau cu palmele așezate pe bazin (mormîntul nr. 4). Deci nici unul dintre defuncți n-a avut brațele îndoite din cot și palmele așezate pe piept.

Mormintele nr. 1—6, după cum au dovedit cercetările din anii 1946—1947, n-au avut inventar funerar¹⁰. În mormîntul nr. 7, lângă craniu, în partea dreaptă se afla o monedă AE din secolul al IV-lea. În mormîntul nr. 8 s-au găsit următoarele : între călcîie un fragment dintr-o brățară din sticlă ; deasupra craniului un fragment dintr-o verigă de bronz (ar putea proveni din corpul unei fibule) ; deasupra tibiilor un fragment dintr-un maxilar de porcînă ; sub piciorul stîng și în partea dreaptă a tibiei piciorului drept cite un os provenind de la picioarele unui animal de curte (probabil tot porcînă) ; între palma dreaptă și bazin un obiect din fier puternic oxidat (cuțit ?) ; în pămîntul de umplutură al gropii un fragment de ceramică cu glazură verde-olive și un altul din pastă grosieră dar lucrat la roată. În pămîntul de umplutură al gropii mormîntului nr. 9 se afla o lunulă din os, frumos decorată cu linii și cercuri concentrice incizate și un fragment dintr-o fibulă cruciformă cu extremitățile brațelor în formă de „bulbi de ceapă”, lucrată din bronz. Cu excepția oaselor de animal din mormîntul nr. 8 toate materialele descoperite în morminte, materiale care datează din secolele IV—V, ar putea proveni din nivelul de locuire în care au fost săpate gropile mormintelor.

În legătură cu datarea mormintelor constatăm că, în general, acestea sînt orientate în funcție de orientarea bazilicii, ceea ce dovedește că înhumările au avut loc după construirea bazilicii și că o vreme au fost contemporane cu aceasta. Spre aceeași concluzie conduc și materialele descoperite în pămîntul de umplutură al gropilor, care aparțin secolelor IV—V și care permit datarea mor-

mintelor într-o perioadă posterioară secolului al V-lea, mai probabil în secolul al VI-lea.

Mormintele din și de lângă bazilică de la Sucidava aparțin — fără doar și poate — unor creștini din secolul al VI-lea. Datele legate de rit și ritual, oferite de cercetările sucidavense, pot fi folosite în identificarea unor morminte sau necropole creștine din aceiași vreme ori din veacurile următoare.

NOTE

¹ Rezultatele din sectorul „*extra muros*” vor fi prezentate într-un raport separat.

² D. Tudor, *Prima bazilică creștină descoperită în Dacia Traiană*, Iași, 1948; idem, *Materiale*, 1, 1953, p. 699—701; idem, *Oltenia Romană*⁴, București, 1978, p. 465—466.

³ Rezultatele sînt inedite.

⁶ Pentru alte date privitoare la bazilică vezi D. Tudor, *Materiale*, 1, 1953, p. 699—700.

⁵ *Ibidem*, p. 700.

⁶ Mormintele descoperite în anii 1946—1947 au fost renumerotate de noi astfel: A=1, B=2, C=3, D=4, E=5 și F=6. Cele nou descoperite au fost numerotate în continuarea acestora.

⁷ D. Tudor, *Materiale*, 1, 1953, p. 700.

⁸ *Ibidem*, p. 698 fig. 5.

⁹ Avînd în vedere faptul că gropile mormintelor nr. 1 și 2 se deosebesc de cele ale mormintelor nr. 3—9, avem unele rezerve în ceea ce privește contemporaneitatea celor două grupuri de morminte.

¹⁰ D. Tudor, *Materiale*, 1, 1953, p. 700.

LES FOUILLES ARCHÉOLOGIQUES DE SUCIDAVA-CELEI DE L'ANNÉE 1979

RÉSUMÉ

Dans le coin du sud-ouest de la citadelle romaine-byzantine ont été précisés cinq niveaux d'habitation (les traces de certaines habitations de surface) et trois niveaux de sédiments ménagers appartenant à l'aspect culturel Celei. Dans les huit niveaux, ont été trouvés des fragments de céramique, des outils en silex, des objets en os, un moule en pierre pour mouler le cuivre et des restes ménagers.

Dans la zone située à proximité de la basilique chrétienne ont été identifiés (jusqu'à la profondeur de 2 m à laquelle ont été cessées les fouilles) quatre niveaux d'habitation. Le premier niveau, du haut en bas, date de Moyen-Age, le deuxième de V^e—VIe siècles de n.è., le troisième de IVe—Ve siècles de n.è. et le quatrième de IVe siècle de n.è.

La recherche exhaustive de la basilique chrétienne a fourni des nouvelles données concernant la forme, les dimensions et la datation de celle-ci au VIe siècle. Au dedans de la nef ont été encore découverts trois tombes (d'inhumation avec l'orientation ouest-est) qui s'ajoutent à ceux qui ont été cherchés pendant les fouilles de 1946—1947.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. Sucidava-Corabia : les traces de l'habitation de niveau romain-byzantin.

Fig. 2. Sucidava-Corabia : le plancher en argile et l'autel de second niveau romain tardif.

Fig. 3. Sucidava-Corabia : les traces de l'habitation de premier niveau romain tardif.

Fig. 4. Sucidava-Corabia : la basilique chrétienne.